

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Рус Әшнәге авыл жирлеге Советы

КАРАР № 10

Рус Әшнәге авылы

2019 елның 8 июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында Нигезләмәне раслау хақында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Рус Әшнәге авыл жирлеге” үзидарәлек берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРӘ:**

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында кушымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар ижат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

күрсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә (күрсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл жирлегенә түбәндәге адрес буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Рус Әшнәге авылы, Мәктәп урамы, 7А йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә

керә.

5. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Рус Әшнәге авыл җирлеге башлыгы

В.Һ.Хажиев

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Рус Әшнәге авыл җирлеге Советының
2019 елның 8 июлендәге 10 номерлы
карары белән расланды

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Рус Әшнәге авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының
үзидарәлек норматив хокукый актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәрү турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукый актлар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингы җирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренең вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылучы үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәмин итү өчен мәгълүмат җыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тоту.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлеге һәм үзидарәлек берәмлегенең башка җирле үзидарә органнары белән элемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәрү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Рус Әшнәге авыл җирлеге җирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып тора:

федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын кабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтыяҗны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләрне, каршылыклар һәм кимчелекләрне,

хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тээмин итү:

үзидарэлек актларындагы коррупциягэ (ришвэтчелеккэ) жирлек тудыручы факторларны ачыклау;

кирэк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы үзидарэлек актларын яисэ аларның аерым нигезлэмэлэрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллануның нэтижэлелеген күтэрү, үзидарэлек актларын тормышка ашыруның нэтижэлелеген төшерүче факторларны ачып бирү;

жирле үзидарэ органнарының тиндэшле бүлекчэлэре тарафыннан үзидарэлек актларының үтэлүенэ контрольне гамэлгэ ашыруга булышлык итү;

нормалар эшлэү (ижат итү) процессын камиллэштерү буенча тэкъдимнэр эшлэү.

6. Мониторинг үзгэрешлэрне жыйнауны, гомумилэштерү, анализлау һәм баялэүне үз эченэ ала:

Россия Федерациясенен конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтэн закон актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмэте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дэрэжэдэге законнарга ярдэмче бүтэн норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтэн норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Балык Бистэсе муниципаль районы Рус Эшнэге авыл жирлеге Уставындагы, үзидарэлек актларындагы.

8. Мониторингны үткэрүгэ нигез булып тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгэрешлэр кертү;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкэсендэ үзидарэлек актларын куллануга анализ;

прокуратура органнары хэбэре (мэгълүматы);

гаммэви мэгълүмат чараларының үзидарэлек актларының житешсезлеклэре яки аларны камиллэштерү зарурлыгы турында хэбэре;

гражданнарның, юридик затлар, шул исэптэн жэмэгать, фэнни, хокук яклау һәм бүтэн оешмаларның, индивидуаль эшмэкэрлэрнең, дэүлэт хакимияте органнарының, муниципаль берэмлеклэрнең вэкиллекле органнары депутатларының үзидарэлек актларының камил булмавы хакында мэрэжэгатьлэре, шул исэптэн үз эченэ алган:

Татарстан Республикасы үзидарэлек норматив хокукый актлар регистрына кертелгэн үзидарэлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткэрелгэн хокукый экспертиза баялэмэсен;

аларны үткэрүгэ вэкалэтле затларның үзидарэлек актларына тиешле тэртиптэ эзерлэнгэн коррупциягэ каршы экспертиза баялэмэлэрен;

жирле үзидарэ органнары тарафыннан үткэрелүче конференциялэр, семинарлар, халык тыңлаулары, жэмэгатьчелек фикер алышулары һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткэрү тәртибе

9. Жирле үзидарэ органнары мониторингны үзлэренең компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара элементдә (хезмәттәшлектә) үткәрәләр.

Мониторингны үткэрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бүтән муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, бүтән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларга дегъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкем гамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакциясе) актларына.

11. Мониторингны үткэрү формалары:

1) тармак мониторингы – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукый актларны куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2) нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукый актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3) оператив мониторинг – норматив хокукый актларның гамәлдә булуларының беренче елы дэвамында кулланылулары турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарэ органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтижеләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарэ органнарында үзидарәлек норматив хокукый актлары реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алып барылалар.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контрольгә куелган закон һәм бүтән норматив хокукый актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүматның керүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукый жайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яңалыклар ленталарының мәгълүматы керүен;

Үзидарәлек актларының законнарга ачыкланган туры килмәүләре турында “Кодекс” мәгълүмат компаниясенә “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы керүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бүтән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Әлеге Нигезлэмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән үзидарәлек хокукый актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда үзидарәлек актларын куллану практикасы турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатъләрен үтәү;

үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы тәгаенлэнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль актны бастырып чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

үзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукый жайга салуда ижтимагый мөнәсәбәтләренәң тулылығы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

үзидарәлек актын кулланганда аның нигезлэмәләренәң мәгънәсен бозу;

үзидарәлек хокукый актын кулланганда урынсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмаулар);

норматив хокукый актларны куллану практикасының булуы;

норматив хокукый актларны бертөрле куллану практикасының юклығы;

үзидарәлек актын аңлату мәсәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлеге;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) үзидарәлек акты тарафыннан жайга салынган мөнәсәбәтләр белән бәйле таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүне кире кагу) турында закон көченә кергән хөкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар үзгәрешләрен китереп чыгаручы үзгәрүләре беленгән очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан:

үзидарәлек актына үзгәрешләр кертү, үзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа үзидарәлек акты кабул итү турында үзидарәлек актларының тиңдәшле проектлары эшләнә;

үзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәллеккә китерүгә юнәлтелгән бүтән төрле чаралар күрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү зарурлығын китереп чыгара торган үзгәртүләр керткән очракта мониторинг федераль яки республика актын бастырып чыгарган мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданның, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләренәң, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренәң вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатъләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы (хәбәре), “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” федераль законда билгелэнгән срокларда каралучы прокурор илтифаты актларынан гайре, нигез булган очракта мониторинг алар кергән көннән соң 30 көн дәвамында гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторингны үткәрү нәтижәләре

хакында мөрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керүче федераль һәм республика закон актларының үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле үзидарә органнарының норма булдыру эшчәнлегенә планнарына тиндәшле төзәтмәләр турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

17. Мониторинг нәтижәләре буенча үзидарәлек акты проектын эшләү һәм кабул итү тиндәшле федераль һәм (яки) республика актын, әлегә Нигезләмәнең 16 пунктның өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре, үзгәртү вакытынан соң ике айдан да артык булмаган срокта үткәрелә.

18. Мониторингны үткәргә җаваплы затлар ай саен хисап аеннан соң килүче айның 5 нче числосынан да соңармыйча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

18.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрү периоды (чоры) турында мәгълүматны;

хокукый җайга салу предметына, мониторингны үткәрү нигезенә кыскача характеристиканы.

18.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүматны;

үзидарәлек актларына үзгәрешләр кертү буенча һәм (яки) яңаларын кабул итүнең зарурлыгы, үзидарәлек актларын гамәлдән чыгару турында рекомендацияләренә (тәкъдимнәренә);

хокук мөнәсәбәтләренең тиндәшле өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг йомгакларына нигезләнгән бүтән нәтижәләр һәм тәкъдимнәренә.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән үзидарәлек актлары законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен җибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга кертү өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган үзидарәлек актлары җибәрелә.

20. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

21. Мониторингны үткәргә һәм хокуклар булдыру эшчәнлегенә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагындагы хокукый җайга салуның тиндәшле өлкәсендә үзидарәлек актларын федераль һәм республика законнарына үзвакытында яраклаштыру өчен персонал (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) җаваплы булалар.

22.Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы була.